

ISMERETEK TÁRA

Szerkesztik ENDREI ÁKOS és MÁRTON JENŐ

Az Ismeretek Tára az iskolai ismereteknek rövid, de alapos magyarázata. — Eddig megjelent:

1. **Szemkő Aladár.** Magyar nyelvtan helyesírási szó-tárral — K 1.40
2. **T. Badinyi Sándor.** Magyarország oknyomozó története. Áttekintő összefoglalásokkal, érettségi és tan-képesítő vizsgálatra készülőknek — K 1.80
3. **Solty Kornél.** Latin nyelvtan gyakorlatokkal és két színes táblázattal — K 1.80
4. **Lenkei Ferenc.** Algebra — K 2.—
5. **Ujj Gyula.** Természettan. I. kötet: Mechanika. Akusztika — K 2.80
6. **Ujj Gyula.** Természettan. II. kötet: Fénytan. Hőtan. Mágnesség. Elektromosság. Kozmográfia — K 2.80
7. **Márton Jenő.** Német nyelvtan olvasmányokkal és gyakorlatokkal — K 2.—
8. **Endrei Ákos.** A magyar irodalom története a fontosabb művek tartalmi ismertetésével. I. rész: Kisfaludy Károly felleptéig — K 2.—
9. **Endrei Ákos.** A magyar irodalom története a fontosabb művek tartalmi ismertetésével. II. rész: Kisfaludy Károly felleptétől a legújabb korig — K 2.—
10. **Solty Kornél.** Latin mondattan T. Livius, Corn. Nepos, J. Caesar és Phaedrus műveiből vett olvasmányokkal kapcsolatban — K 2.—
11. **Lenkei Ferenc.** Geometria I. rész: Planimetria és trigonometria — K 2.—
12. **Lenkei Ferenc.** Geometria II. rész: Stereometria és analitika — 2.—
- 13—14. Sajtó alatt.
15. **Fehér Jenő.** A tavaszi flóra legközönségesebb virágos növényeinek könnyű és gyors határozója. Kezdek számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.60
16. **Tauber N. Nándor.** Rövid kereskedelmi levelező a megfelelő német szólásmódokkal — K 2.80
17. **Fehér Jenő.** Az őszi flóra legközönségesebb virágos növényeinek könnyű és gyors határozója. Kezdek számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.20

A LAMPEL R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) r.-t. kiadása.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Most jelent
meg az

Most jelent
meg az

UNIVERSUM

8-ik
(új háborús) kötete

Haditechnikai olvasmányok: a száraz-földön, a vizen, a vízben és a levegőben vívott harcok újszerű fegyvereinek,

a haditechnika csodáinak

a leírása, a harcszintereknek, a hadsereg táplálásának ismertetése; a természettudományok, a földrajz és az egészségtan köréből való olvasmányok

Évkönyv a család és ifjúság számára

Szerkeszti HANKÓ VILMOS dr.

Sok képpel * Ára kötve 15 korona

✱ Kapható minden könyvkereskedésben. ✱

Dolgozataikkal
közreműködtek:

Dr. József főherceg
Bárany Béla
Barcza Imre
Bogdányi Ödön
Bozók Endre dr.
Cserey Adolf dr.
Dorner Béla
Dorner Emil
Garády Viktor
Halász Gyula
Hankó Vilmos dr.
Heller Bernát dr.
Ilosvay Lajos dr.
Jeamlong Győző
Keller Oszkár dr.
Kerekes I. Zoltán dr.

Dolgozataikkal
közreműködtek:

Konek Figyes dr.
Krebsz Ernő
Lasz Samu dr.
Mende Jenő
Németh József
Pásztor Árpád
Posfalvai Tulok
István
Rákosi Viktor
Szahlander Lajos dr.
Szekeres Kálmán dr.
Szilády Zoltán dr.
Tompá János dr.
Ujj Gyula
Welwart Benő
Windisch Richard dr.

7. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL.

BUDAPEST, FEBRUÁR HÓ 17.

Szerkesztési iroda: IV. Vármegyé-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 80 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egész évre — 40.— korona.
Félévre — 20.— korona.
Negyedévre — 10.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postailag meg-
határozott vitéldij is csatolandó.

NÉMET KATONÁZENEKAR HANGVERSENYE EGY KATONAI JÉGPÁLYÁN A NÉMET S OROSZ ÁLLÁSOK TALÁLKOZÁSA PONTJÁN.

EGY FALUSI KISASSZONY TÖRTÉNETE.

REGÉNY. — IRTA SZEMERE GYÖRGY.

(Folytatás.)

Balik még csak nem is sejtette ugyan, hogy mivel szolgálhatott rá a majoresko úri az ő barátságára, de azért szívesen fogadta az ajánlatot.

— Meg lehet róla győződve, Ervinke, hogy bennem sohasem fog csalódní, a Várday-család iránti hűséget apától örökölttem, a ki az önök gazdatisztje volt...

A két fiatalember meleg kézzorítással vált el egymástól.

Ervin visszaült gépkocsijába s egy virágkereskedésbe hajtott. Sok-sok virágot rendelt, de rendelését nem a palotába küldette; nyilván nem akarta, hogy tudjanak róla... Aztán hazament.

Jó félóraig járkált fel-s alá a szobájában. Keresett valamit, de minduntalan megújuló töprengése nem találta meg az elhatározáshoz vezető utat. Végre, úgy látszik, mégis támadt valami ötlete, mert öklével az asztalra csapott s becsengette Sámuel, a komornyikot.

— Kérem, jelenten be tisztelettel urknál, búcsúzni szeretnék tőlük.

Térült-fordult a komornyik s alásan jelentette, hogy a tiszteletes úr a városba ment, azonban Babette kisasszony öngysága örülni fog, ha méltóságod látogatásával szerencsélteni.

Ervin felment a második emeletre. Mennél közelebb jutott a Borsai szobájához, annál ingatabb lett a járása. Megjelése a leány előtt azonban már határozott volt.

Borsai budoárja, selymes-báronyos karakterétől merőben elütő, egyszerű falusi perkálruhában fogadta látogatóját. Még nem volt frizurája sem, magyarosan középfűt elválasztott fényes haja két térdhajlágig érő fonadékban kigyózott a hátán. Fölugrott a kopogtatásra s maga nyitott ajtót vendégének. Arca komoly volt, szeme csodálkozó.

— Isten hozta, Ervin gróf. Minek köszönhetem a váratlan szerencsét?

— Búcsúzni jöttem.

— Gondoltam...

Csend. A két fiatal teremtés feszélyezetten, szinte szégyellősen nézett maguk elé. Szemük nem tudott összekapcsolódni, sajáuk nem talált szavakat.

A leány győzte le először zavarát. Fölvetette fejét, hogy fényes két szemével elkapja a fiatal úr habozó tekintetét.

— Ervin gróf, mit vétettem magának? Miért haragszik reám?

Az ifjú szinte megijedt a kérdéstől.

— Oh, de nem haragszom, Borsai... Boriska kisasszony... arra maga sohasem adott okot.

— Hátha mégis... akaratlanul.

— Nem, nem.

— De igen, igen — erősködött a leány, — tudom is, hogy miért kerül.

Azt, hogy kerüli a leányt, nem tagadhatta le a fiatal gróf, tehát hallgatott.

— Azóta kerül — folytatta a papkisasszony — a mióta fogócska-játék közben elegendem a várdai kastélyparkban. Emlékszik...? Maga elkapta a farkosomat, — úgy voltam fészülve, mint most — én hátrabuktam és megütöttem magamat. Maga akkor igen elsápadt, jó pár pillanatig nem tudta, mitévő legyen, végre átkarolta a derekamat s az ölébe vett, hogy a kastélyba vigyen. Azt hitte, nem tudnék a lábamon megállani... Oh, Ervin — s csintalanul nevetett a leány, — oh, gróf úr, soha életemben nem voltam olyan világszép, mint akkor. Nem volt nekem macskabajom se, de nem világosítottam fel, jól éreztem magamat az ölében, olyan furcsa volt, regényes is, komikus is, különösen az izgatótt, hogy úgy reszkett, mint a nyárfalevél, mikor arcom egyszer véletlenül a maga szájához ért... A világot sem kérezttem volna le az öléből. — fejezte be a leány, — vártam a folytatást, magam sem tudom mit vártam, talán valami csodát.

— Emlékszem ezekre — hebegte a fiatal gróf zavarodottan, — úgy történt minden, a hogy mondta, tehát semmi olyas nem volt a dologban, a mi nehezeltre okot szolgáltatott volna.

A leány hitetlenül rázta rózsás kis fejét.

— Hiába szépít, hiába tagad — állította erőlyesen — azért haragszik reám, mert becsaptam, képmutató voltam s a végén kinevettem, mikor a kastélyban letett s a Betti komorna gondjaira bízott... Emlékszik?

— Emlékszem arra is... Tulajdonképpen miért is nevetett ki? — kérdezte Ervin, szinte öntudatlanul.

— Mert bosszus voltam, — állította a leány duzzogó piros ajkát csucsgatva, — ismétlem, azt hittem, történni fog valami, mondani fog valami szépet, rejtelmet. De semmi sem történt, csak piros volt, mint a rák s összeharapta az ajakát.

Az Ervin arca kigyúlt. Most a visszaidézett régi emlékek bolygó tüzeiben is s az ajka is épügy összeszorult, mint akkor... Alig fért ki rajta a szó.

— Boriska kisasszony, ne bolygassuk meg a multakat... temesszük el.

— Miért? — méltatlankodott a leány. — Nincsen azon semmi szégyelleni való.

— Ha nincs is, — mondta az ifjú zsebkendőjét vonagló ajka elé tartva — ha nincs is, a viszonyok annyira megváltoztak, hogy jobb, ha elfelejtjük azokat a gyermekes böhöségeket.

A kisleány elpirult s lesütötte szemét.

— Mire céloz? Milyen viszonyokra?

— Maga most felnőtt leány, — válaszolt Ervin, miközben elfordította fejét a leánytól — magának férjhez kell mennie.

— Kell? Kihez?

Kihívó volt a leány hangja: visszautasító, daczos. A szeme, eredeti hajnalszínét visszanyert gyön.vörű arca is.

Az ifjút zavarba hozta.

— Ahhoz meg férjhez, a kihez akar... természetesen válogathat kerüli között.

— Csak hogy megengedi...

Feszült csend. A leány hátát fordított látogatójának s az ablakhoz lépett. Kínézett rajta s finom ujjával zongoráznai kezdett az üvegen. A rajta karminvörösén átszűrődő napsugár átlátszókká tette az idegesen trillázó leányujjakat, rózsás körömeiket.

Ervin odanézett s elfelejtett minden egyebet.

Azaz várta, hogy visszaforduljon feléje a leány, mert még mondani szeretett volna neki valamit. Azért jött ide. Úgy érezte, hogy bűnös mulasztást követne el, ha el nem intézné a leánynyal, a mit vele szemben, illetve érdekében elhatározott.

De csak hallgatott a leány is. Durezásságát egy fecske törte meg. A vaksí kis madár sebes röptében épen ahhoz az ablakhoz csapódott, a melyben a leány állott. Halk sikoly.

— Jaj, de megijedtem!... Mit gondol, nem zúgta magát össze szegény kis madár az üvegen?

Mint ha misem történt volna, a fiatal grófhöz sietett a leány s megismételte a kérdést szánakozó, fényes szemével.

— Azt hiszem, semmi baja sem történt, — nyugtatta meg a fiatal ember — a fecskék néha hozzávágódnak a falhoz vagy üveghez, — magyarázta — de az ő csontjuk és tolluk rugalmas, nem oly kemény és törékeny, mint az emberek feje.

Borsai vizsga szemmel nézte az ifjú arcát. Azt a hátsó gondolatot szeretete volna róla leolvasni, a mit szavaiban sejtett. De szóvá nem tette kíváncsiságát. Más csapáson folytatta a játékot, a nélkül, hogy sejtette volna, hogy mily komoly a játéka, nem is játék talán, hanem valami rejtélyes lélektani kísérlet, bűbajos erőpróba.

— Ervin, — esicseregte — az utolsó két napon annyi mindenféle váratlan dolog történt

velem, hogy jóformán tájékozni sem tudom magamat. Mondja, Ervin, tud maga mindent? Ha igen, legyen oly jó, világosítsa meg a bolond fejemet. Miért mennek magok Indiába: maga és Jani? A kegyelmes úr küldi magokat? Miért küldi? Vagy ha egyéb ok is van, mi az? Atyjától vagy tőlem menekül oly messzire? Ha úgy áll a dolog, azért még nem szükséges mennie, én nem állok az útjába: maradjon.

Most már megmondhatta Ervin, a mit akart. Szavaival hozzásegítette a leány. Megragadta annak kezét, két marokra fogta, becézte, megázogatta melegen.

— Téved, Borsai, igen nagyon téved... Én szeretem apámat s szívből kívánom a maga boldogságát is... mi nem állunk az egymás útjában, — folytatta elérzékenyedve — ellenkezőleg, csak akkor leszek igazán nyugodt, ha teljesíti atyám kérését, hűsz évi özvegysége után elfoglalja boldogult édesanyámnak a szent asszonynak helyét, mert tudom, hogy méltón fogja azt betölteni... mert maga tisztá, ártatlan, becsületes, egyetlen olyan érzése sincs, a mi ne lenne szímarany.

A papkisasszonyt mélyen megalapította az ifjú hozzávaló bizalma s gyermeki szeretete. Kezét gyöngéden kivonta annak kezéből, de nem tartotta meg egészen magának: simulékonyan ráfektetve az izmos férfikarra.

— Ervin csakugyan nem bálná, ha a mostoha-anya lennék? meggondolta Ervin? Lehetőség az? Nem kerülne még jobban, mint eddig? Nem lenne még komolyabb, emberkerülőbb, búsabb?

— Nem, nem, — állította a fiatal gróf szinte szenvedelmes hangon — szeresse apámat, ő minden boldogságot megérdemel, mert viszonzni tudja a mások szeretetét... ő talpig férfi: csupa akarat, gyöngédség, nagylelkűség és fiatalabb, mint a fiatalok, mint én a fia, nem fog csalódní benne, tisztelni fogja, nemcsak szeretni, boldog lesz az oldalán... Engemet meg — tette hozzá hirtelen, megdöglősen — engemet meg ment, ha az anyám lesz, egy kínos dilemmát törül ki egyszer s mindenkorra, a lelkemből, egy árnyképet oszlat el az agyamból... akkor én visszanyerem önmagam, régi életkedvem... akkor én minden kétséggel egyszerre tisztában leszek, tudni fogom, mi a törvényem, mi szabad, mi nem.

Úgy állott a leány a szoba közepén, mint a megtestesült döbbenet. A fiatalember világosságnak szánt szavaiból rámeredő homály szinte megdermesztette szubtilis leánytagjait.

Mindenféle egymással hol ellentmondó, hol szembejövő vélelmek, gondolatok, gyanuk izgatták agya idegeit... Hogy lehet az: a fiatal gróf sorsa, életkedve az ő kezébe lenne letéve? Az ő elhatározásától függene a boldogsága, meg hasonlított lelke összhangja? De ha az így van, akkor... akkor annak érzésvilágában ő foglalja el a fő helyet... Azt mondja a logika...

De akkor meg viszont hova tegye a fiatalember azt az óhaját, hogy mostohaanyja legyen? Hol marad itt a logika? Hiszen az ember csak magának kívánhatja azt, a kit szeret.

A leány végigtörülte reszkető kezét fehér homlokán.

... Eh, bolondság, — fűzte tovább zavaros gondolatait — merő elbizakodottság, képtelenség minden kombinációja: a fiatal gróf nem szereti, nem szeretheti őt... egyéb titokzatos, kiszámíthatatlan, megfeythetetlen okok vagy érzések hajtják a lelkét, midőn a szószólójaként lép fel... A fiatalember nem olyan, mint a többi: ő fent lebeg valahol az éterben, olyan magas talapzaton áll, a melyhez az ő közönséges, földhözragadt szeme fölérni képtelen... Oda neki nem is szabad felnéznie.

Agya, szíve egyaránt azt parancsolja, hogy lesüsse előtte szemét s engedelmeskedjék az akaratának.

Am mindenre képes volt Borsai, csak engedelmeskedni nem. Áttetsző, kristályos egyéni-

PAYR VILMOS,
az új honvédelmi államtitkár.

sége kiforrott magából minden kétségcsalakat, csak lelkiismerete, meggyőződése előtt hajolt meg, női méltósága, felségségsége a sarat felszívó forró napsugár hevével tiltakozott minden merénylet ellen, a mely szűziessége ellen irányult. Hiszen ez volt jellemének a fetise, a rejtélyes bűbáj, a mi meghódította, rabszolgájává tette a férfiszíveket már akkor, a mikor még csak nem is sejtette a szerelmet, tetszeni, vonzani esze ágában sem volt.

— Gróf úr, — mentegette magát s most már ő fogta apró kacsóiba a férfi kezét — gróf úr, kérem, bocsásson meg: nem tehetem... meghalnék, ha olyasmit cselekednék, a mi nem való... én nem tudok megalkudni a körülményekkel, mint más lányok... Egy-szer láttam, — folytatta — a mint Besse bácsi, a kertészük kései fagyos bimbókat forró párá-

ban akart kinyílasra kényszeríteni, az egyik bimbóval sikerült a mesterkedése, de a másik elfonnyadt a gőzben, összezsugorodott... én az utóbbi fajta bimbók közé tartozom, a harmat és napsugár az elemem... bocsásson meg, Ervin, még most nem tehetem.

Még most! A nagy fiú mohón szívta magába a leány szűz teste, csillogó haja illatával együtt annak minden szavát, de a többi hamarosan elhangzott, mint egy édes zene, csak ez a kettő rögződött meg az agyában: még most!... Tehát majd később. Egyszóval nem reménytelen a helyzet. Időt kell engedni a leánybimbónak, hogy rózsává nyíljék a remény szívárványos szálaiba kell belekapaszkodnia, a helyett, hogy meggyőzni igyekeznék a leány szívét erőszakosan nyitogatni annak rejtélyes zárait.

— Oh, én nem akarom rábeszélni, Borsai, — biztosította a leánykát oly buzgó sietséggel, hogy szinte egybeszaladt minden szava... én csak arra az eshetőségre bátorítottam számítani, hogy egyszer csak mégis megszereti atyámat... azt én jól tudom, hogy a nélkül képtelen hozzá menni... azt tennie nem is szabad.

Most már boldogan mosolygott Borsai, aprókat kacagott, mintha megcsiklandozták volna.

— Jaj Ervin, — szeleskedett — szeretném megölelni ezekért a szavaiért, úgy félttem, hogy kénytelen leszek magával is összeveszni, mint azzal a buta Janival.

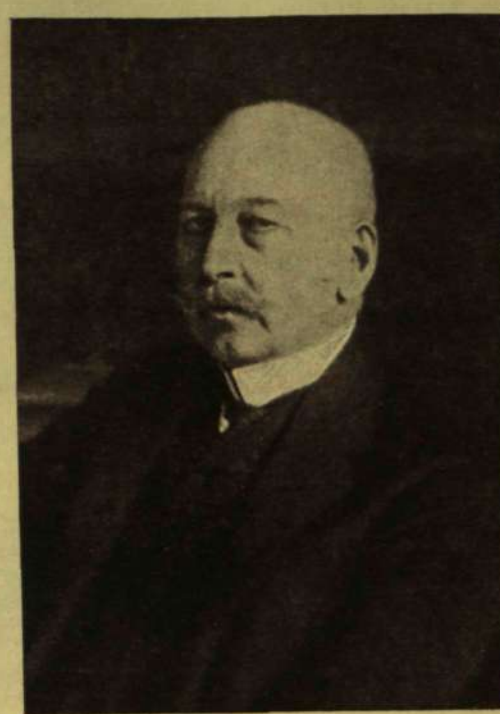
Az emberkerülő fiatalemberre ráragadt a leány mosolya.

— Bántotta magát a doktor úr? — kérdezte mosolygó ajkára sehogysé illő komoly hangon.

— Igen: erőszakoskodott, meg akarta kötni a kezemet, a szabadságomtól akart megfosztani... Ah, — tette hozzá nagyot sóhajtva — de nem ért engem az a szerencsétlen fiú!

— Majd... majd — motyogta Ervin zavar-tan, mert érezte, hogy ez a biztatása némileg ellentmond annak a vágyának, a mit csak az imént fejezett ki a leány előtt. — Majd, majd! — ismételte, de most már erőteljesen, mert egyébre gondolt: valódi sarkalatos reményének adott e két-egy szóval kifejezést.

— Hiszen majd talán... visszhangozta a leány ösztönszerűen az ifjú szíve reményét, — minden megváltozhatik, semmi sem marad, gyakran lehetővé lesz a lehetetlennek látszó dolog is.

SZALAY LÁSZLÓ,
az új vallás- és közoktatásügyi államtitkár.

Ervin úgy érezte, hogy már eddig is több időt töltött, sokkal több szót és gondolatot cserélt a leánynyal, mint kellett volna: mélyen meghajította magát s kezét nyújtotta, hogy búcsúzzék.

Borsai tartóztatta.

— Már megy? Miért siet? Várja meg édesapát.

— Ki tudja, mikor jön haza... És sok a dolgom... meg kell tennem a hosszú útra minden előkészületet.

— De még látom addig?

— Miért akarja, hogy lásson? — kérdezte a fiatal gróf esetlenül. — Búcsúzni jöttem.

— Nem fog velünk ebédelni a kegyelmes úrnál?

— Nem volt a szándékomban. (Folytatása következik.)

MARHAVÁSÁR AZ ÁLTALUNK IGAZGATOTT SZERBIÁBAN.

UKRÁNIA TERVE VETT HATÁRAI.

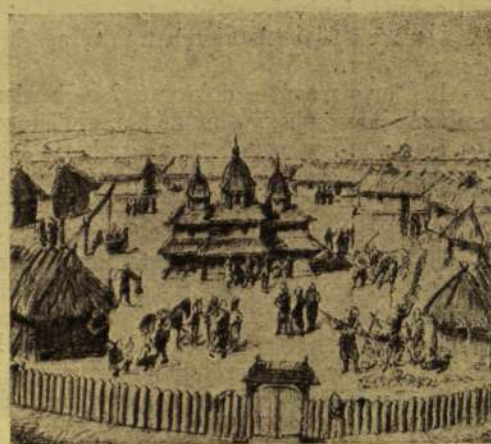
UKRÁNIA FÖLDE ÉS NÉPE.

Az ukrán nemzeti címer.

itt-ott elszórt tanyák, kalimpáló szélmalomok, halban dús nagy folyók, csemegeszlővel rakott kertek. Majdnem Petőfi szavaival így ír róla az ukrán eredetű Gogolj: «A természetben nincs szebb dolog a pusztánál: a föld színe hullámzó Oeceán, tarka virágok szőnyegeivel borított királyi palota, a kék levegő-ég zengő szárnyasok templomi kórusa... Oh pusztá, pusztá, a csudába is, beh gyönyörűsége vagy te! Ez a régiek Scythiája, a melynek a Fekete-tenger felé eső vidékén a görögök már Kr. e. a IV. században virágzó városokat alapítottak. Nem is hiába ültnek itt Lebediában őseink, a vándorló szittyá-magyarok, olyan sokáig és olyan szívesen: egészen nekik való, baromtartó nomád életüknek megfelelő volt a föld, víz, éghajlat.

Itt alakult össze a Kr. u. VI. század táján a Rusz nevű szláv törzs olyan- a milyen államná, (innen a ruszkij nemzetnév) Kijov (Kiev) központ köré. A krónikák már a XI. században használgák e vidék jelölésére az Ukraina szót, a mely magyar és török ajkón Ukránia alakká módosult maig is él. A mikor a vándorló magyarság a IX. században erre felé tartott, a ruszok már rendezett, tipikusan földmíves-kereskedő országgá alakultak, de persze kozár, besenyő és más harezos nomád népek protektorátusa alatt. Ebből az időből maradtak meg Kiebben maiglan is a magyar kapu, magyar hegy stb. elnevezések, a mi beszédes bizonyossága az egykori magyar-rusz érintkezésnek.

A ZAPOROZSI KOZÁKOK SZÍCS NEVŰ TÁBORA.

Ez az összeköttetés később, a mai Magyarországból, tovább is folytatódott az Árpádok korában: kereskedőink áruikkal, katonáink kardjukkal folyton találtak ott tennivalót, herezeink pedig házassodni jártak oda, vagy pedig politikai száműzetésük szorongattatásában. A legdühösebb ellenségük is közös volt: a besenyők. Ezekről, meg egyéb keletre folyton előre nyomakodó elemektől szorítva mind több és több ruszkij vándorolt ki hazájából éjszak felé, az erdő, mocsaras, hidegebb éghajlatú Moszkva vidékére. Magukkal vitték a Byzancból kapott görög szertartású kereszténységet, a eziribetüket és a kievi államhoz való tartozás tudatával együtt a ruszkij nevet is éjszakra. Itt összekeveredtek az ott talált őslakos csudokkal, tatár-elemekkel s ebből a keveredésből állott elő a muszka nép. Eppen tatár vére, valamint a zord klíma miatt lett olyan erős szerveztségű, kemény politikai érzékű, despotikus irányzatú katonai állam töltelékévé, a mely aztán idővel a moszkvai fejedelemség neve alatt lett ösmertté.

■ Ez a nyelvében, faji tulajdonságaiban és politikai berendezkedésében az ősi kievi ruszoktól merőben eltérő autokrata kormányú moszkovita nemzet kárörömmel nézte, hogyan pusztítja el anyatörzsét 1240-ben a tatárság, sőt száztiz éven át maga is segédkezett gyilkos hadakozásokkal a kievi birodalom rontásában. Mert a kievi ukránok maguk is dolgoztak romlásukon. A mi Szent Istvánunk kortársa, Vladimir ugyanis úgy tett országával, mint a végrendeletet tevő parasztagazda: 12 fia között a birtokot egyenlően megosztotta. Ezzel a kievi nagy Ruszország 12 apró fejedelemségre bomlott, s természetesen el is gyöngült. Ez a demokratikus köztársasági állami berendezkedés csakhamar anarchiává fejlődött s a kievi birodalom három felé esett: déli része a tatárok lett, északibb része a XIV. században a hatalmas litvánok kezébe esett, a kiket azonban az új lattvalók 150 év alatt nyelvben s kultúrában tökéletesen elukránosítottak; önállónak csak a nyugati rész maradt meg, Halics székhellyel: a mai Galícia-Volhynia, Bukovina és Moldova. Itt aztán ismét összekerült magyar és ukrán: Kálmán királyunk óta Nagy Lajosig királyaink mind azon igyekeztek, hogy ezt a darab földet Magyarországhoz csatolják. Nem sikerült, mert a versenyben a lengyel maradt a győztes: 1340-ben Danilo halicsi országa lengyel tartományná lett. Az így növekedni kezdő Lengyelország még inkább megnagyobbodott, a mikor 1569-ben meghívta a trónra a litván-ukrán birodalom urát, Jagellót. Így az eddigi litván-ukrán dualizmus trializmussá változott (lublini unio) s az ukránok — a kik a litván uralom idejében tulajdonképpen a maguk urai voltak — most már a lengyel fenhatóság alá kerültek.

A lengyel nemzeti uralom azt tekintette egyedüli céljának, hogy az ujonszerzett gazdag ukrán vidéket kipusztítsa, lakosait vallásukban pápistákká, nyelvükben pedig lengyelekké tegye. Ez a politika megteremtette a maga gyűlöletét: az ukránok 1590 táján nmegindítják függetlenségi harcukat, a melyek éppen olyan hosszúak és keservesek voltak, mint a melyenek a Bocskaitól II. Rákóczi Ferenczig nálunk lezajlott nemzeti harcok. A jobbágy sor Európai egyetlen államában sem volt olyan keserves, mint a lengyelek országaiban. Politikai jogot csak az élvezhetett, a ki katolikus és lengyelle vált: így az ukránok rohamosan elvesztették egész nemesi és középosztályukat, a kurta nemesség pedig jobbágygába süllyedt. A megmaradt töredék a Dnyeper zúgói között szabad köztársaságot (Szies) alapított kozákok neve alatt, a mely afféle katonai szervezettű igazi demokrata államná növekedett és az európai udvarokkal, mi nálunk pedig II. Rákóczi György erdélyi fejedellemmel valóságos politikai szövetségben is volt. Ettől az időtől fogva nevezi őket a magyar nyelv ukránoknak: XVII-XVIII. sz. diplomáciai írásainkban, földrajzi régi könyveinkben Gvadányin és Dugonicson át Jókaiig és Baksayig az ép nyelv-érzék mindig csak Ukrániát, ukránt használ.

Akár csak a mi Rákóczi Ferencünk kuruczai a németet, nagyon sokszor varték meg az ukrán kozákok a lengyelt, — a minek éppen olyan gyönyörű költészeti maradványai vannak, mint a mi kuruczkorunknak — de a végén mégis csak

KIEV SIKFÖLDI RÉSZÉ.

a rövidebbet húzták. Az ukránok Rákóczi Ferencze, a híres Chmelnicki Bogdán, belefáradt a hosszas hadakozásba s inkább megadta magát, a hitsorsos, szintén görögkeleti vallású muszkaának. A perejaszlávi, 1654-ben vele kötött szerződés világosan kikötötte, hogy Ukránia társállam gyanánt csatlakozik a moszkovita államhoz. Azonban a muszka ezt a szerződést nem tartotta be. Az ukránokat leigázta, végképen jobbágyokká tette, nyelvük használatát iskolában és sajtóban megtiltotta, a világ előtt pedig őket kisoroszoknak játszotta ki. Persze a visszahatás sem maradt el: az ukránok egy része, a Dnyeper jobbpartja, ismét a lengyelhez állott, majd a törökhöz, svédhez. A harc tovább folyt egészen 1770-ig. (Mazepára mindegyikünk visszaemlékszik) mindaddig, a míg a cárizmus igazi megtestesítői, Nagy Péter és Katalin magát Lengyelországot is el nem nyelték. Az ukránok területe így 1772-ben az egykori lengyel rész öröksége fejében végképen muszka kézre jutott, kivéve Galiciát és Bukovinát, a mely monarchiáinkhoz került. A szabadságharc emléke azonban élénken élt tovább is a most már igazán demokratává tett ukránok között. A XVIII. század végén, egyszerre a mi Bessenyei-féle mozgalmainkkal megújul az ukrán irodalom, a melynek X-XVII. századi termékeit (Ihor-éposz, Nesztor-krónika, Pravda Ruszka) a muszka persze a magáénak sajátította ki — és Szecsenko Tárászban tüzes lelkű, Petőfi-vágású költő-profétát is nyervén, politikai önállóságának visszaszerzését állandóan napirenden tartotta. Minthogy pedig efféle mozgalom a cárizmus országában lehetetlenné vált, az ukrán politika és kultúra irányítását az alkotmányos szabadságban élő osztrák-ukránok vették kezükbe. Lembergben közös erővel olyan hatalmas kulturmunkát fejtettek ki 1870 óta, hogy most már van tekintélyes, ukrán irodalom és művészet, ukrán tudományos és publicisztikai élet; a köznép pedig gazdaságilag és politikailag szervezve és sokáig megtagadott anyanyelvén oktatta és erős léptekkel lábál ki az analfabetizmusból.

A ZAPOROZSI KOZÁKOK RÁDÁJA.

CHMELNICZKY BOGDÁN HETMÁN.

A ruszofil galicizai ukránok és az orosz szági pánrusszok tanát téhát — hogy t. i. az ukrán nyelv csak dialektusa az orosznak, az ukrán nép pedig csak olyan része az orosznak, mint pl. a palóc a magyarnak — megezáfolta nemcsak a tudomány, hanem az élet is. Az éghajlat és talaj, származás és kultúra, politikai és életberendezkedés természettudományi föltételei ezer év előtt szakították már kettőbe az egykor kultúrközösségben élt ukrán-muszka elemeket; nem csoda tehát, hogy ez nyelvi-leg ma úgy viszonylanak egymáshoz, mint a szintén rokon csehek a horvátokhoz.

Az ukrán nyelvterületnek az a része, a melyből az új Ukránia fog alakulni, 850,000 négyzetkilométer nagyságú s a Tarnopol-Csernovicz vonaltól keletre a Don folyóig húzódik, déli határa a Fekete-tenger, északon pedig a rokitói mocsarak és Kurszk közötti vonal. Ez a vidék Európa leggazdagabb buza, szén-meg olajtermelő földje s 83 milliónyi lakost táplál. Az ukrán nép embertani vonásai: magas termet, barna bőr, sötét szem és haj, hosszúdad orr; néprajzi vonásai: élénk mozulatok, nagy zenei hajlandóság, józan, komoly melázó, filozofálású hajló, de azért nyílt, őszinte természet. Azaz csupa olyan vonás, a mely a lapos alföld szabadságot szerető pásztorkodó és földmíves népet jellemzi; ellentétben az orosz-szal, a melynek a fentiekkel párhuzamosan menő nemzeti vonásai im ezek: alacsony és közep-termet, világos szem és haj, tömpe orr, kiálló pofacsontok (a tatár és csud vér emléke!) nehéz taglejtés, zárkózottság, vakbuzgóság és kereskedői talentum. Az ukránoktól erősen érintette a görögön kívül a nyugati kultúra is: sok intézménye német mintára alakult (ezéhek) Kiebben az ukránok Pázmánya, Mohila Péter metropolita, éppen e nagy emberünkkel egyidőben egyetemet állt, a kis iskolák száma pedig ugyanekkor 3200 volt, a reformáció, különösen unitárius formájában, az egész ukránorságot úgy elkapta, hogy a régi görög egyházak a XVI. században alig maradt híve. A míg Európának minden népe átment először a vallási reformáción (XVI. sz.), majdan a politikai megújuláson (XVIII. sz.), addig az orosz néplelek maiglan se ment át egyiken sem: fejlődésének még mindig középkori fokozatain senyved. Ezért olyan rettenetes a zűrzavar és ropogás-receség, a melyet a változásoktól hirtelen meglepett muszka népben ma látunk. A néprajz behibonyította, hogy erős államok csak ott alakulnak, a hol a földmíves alaprétegre erős politikai érzékű nomád elem kerül, bolgár-szláv, magyar-szláv, muszka-ukrán, aztek-toltek, mandsu-china, Sziria, Palesztina, Egyiptom; önmagában egyik elem sem ér semmit: hun, longobard, avar egyfelől, szláv, ukrán, tolték, kínai stb. másfelől a legjobb példák. A szabadságot anarchiának értelmező szláv természet csak erős zabola alatt állapodik meg: meglátjuk, mennyire fog ez érvényesülni új szomszédunkon, a szabad Ukránia modern polgárain a jövőben.

Dr. Setrippai Sz. Híador.

UKRÁN FALU POLTAVA KORMÁNYZÓSÁGBÓL.

A PSZJO-FOLYÓ VIDÉKÉRŐL.

TÍPIKUS UKRÁN FATEMPLOM.

DOMBVIDÉKI PARASZTHÁZ BELSEJE.

KIEVVIDÉKI UKRÁN LEÁNY.

A RUHA.

Ruházkodni mindenkinek muszáj: de öltözködni mindig egyéni képesség volt nemcsak az asszonyok, hanem a férfiak részéről is. Sőt azt lehet mondani, ennek a tudománynak a himnusz megnyilatkozása rejtelmesebb, tehát egyéni adományok érvényesülése volt, mint az asszonyi öltözködés. A nőnek, hogy a viseletében (nem a viselkedésében) elegáns legyen, bizonyos megadott feltételek segédkeztek. Elsősorban a divat, a mely kész formákat bocsátott az ízlés, az ügyesség és, természetesen, a módja rendelkezésére. Az elegáns asszonynak, az öltözködő nőnek a divat szerint való megjelenés elengedhetetlen feltétele, a mi viszont együtt jár azzal, hogy az elegáns bizonyos elemeket hához szállítja neki és csak a módosításokban követeli ki egyéni képességeinek munkáját. Másik jelentékeny segítő eleme a női ruha nagy szabadsága a formák és színek megválasztásában. A női ruha nem olyan zárt kompozíció, mint a férfiköntös, tehát nem szabja olyan szűkre az ízlés érvényesülési területét, mint emezé. Igaz: a divat néha szinte könyörtelen formákat diktál, de ezek az eltérések mindig rövid életűek és azok, a kik a törvényeit csinálják, értik a módját az expiaciónak. Nagy segítségükre van ebben az is, hogy a női öltözködés történeti fejlődése sokkal folyamatosabb, mint a férfiruházkodásé. A változás sürűbb, de viszont semmi akadály sincs annak, hogy a legeslegújabb divat megint uralomra juttasson évszázadok előtti vonásokat, a melyeknek egy Rafael vagy Tizian művészete szerette meg a szép örök érvényét. Epen ennek a századnak az elején lett divattá régi festmények szerint öltözködni és megállapíthatták, hogy hallatlanul gazdag és értékes az a forrás, a melyből az élelmes mesterek merítették.

A férfiruhának is van divatja, de ennek a mozgási szabadsága amazéhoz képest maga a guzsbakötöttség. Ez se merészen újat nem kreálhat, se a festői mult színeiből és formáiból motívumokat nem restitálhat. A változatai egészen jelentéktelenek és kötelező erejük távolról se közelíti meg a női divat szigorúságát. Az öltözködő férfi előszedheti a ruhátára tíz esztendő darabjait, az öltözködő asszony számára ez lehetetlenség. A jó szabás érvénye a férfiruhán olyan időálló, mint maga a szövet és a mi csekély módosítás az esztendők folyamán bekövetkezett, egyáltalában nem elég hatályos arra, hogy a nélküle valót elévültté bélyegezze.

De azért, tudjuk, a férfiruházatnak ez a zárt és formában, színben kötött természete nem uniformizálta az egész férfivilágot. Sőt az öltözködés művészete nemcsak mint egyén, hanem

mint faji tulajdonság is érvényesült. Jó és rossz szabók ép úgy vannak mindenütt a világon, mint jó és rossz szabónők vagy konfekciózók: de a férfidivatnak épen úgy van kapitálisa, mint a nőinek. Sőt London rangja ezen a téren kizárólagosabb volt, mint például Párisé a női öltözködés vezetésében. Párisnak időnként Bécs egészen jelentékeny rivalisa volt a nődivat változó törvényeinek diktálásában, sőt legújában Berlin is beavatkozott a versenybe: a férfidivat kormányzó hatalma Londonban mindig szilárdan megőrizte a maga kétségtelen autoritását. A jól öltözködő férfi modellje emberemlékezet óta az angol úr volt: különösen ott, a hol a ruházkodásnak nem voltak helyi paragrafusai. Legkevésbé a londoni hatás Párisban érvényesült, a melynek megvoltak a saját hagyományai: olyanok, a melyek meglehetősen merev ellenében állottak az angol ízléssel. A polgári ruha sehol se amilyen uniformis, mint a francia fővárosban, a mely forró nyáron se túrt el az utcán a világos ruhát és a puha kalapot. A párisi úr mindig fekete ruhában jár és nem akceptálja fővegnak azt, a mi — akár szövet, akár szalma — nincsen keményre valsalva. A németnek soha se támadhatott ambíciója, hogy az elegáns öltözködő férfivilágnak ő legyen a mintaképe. Pedig a szálas, erős, jól nőtt északi német, a ki rugalmasabb és könnyedebb mozgású is bajor testvérénél, ép oly alkalmas lenne arra, mint akár Albion fiai. Mégis a kontinens összes nemzetei között a német férfi számított a legrosszabbul öltözködőnek.

Budapest a férfiak öltözködése dolgában se az elején, se a végén nem állott az európai nagyvárosok sorával. Szélsőségekre hajló temperamentuma ezen a téren is kifejezésre jutott. Olyan szigorú paragrafusait a külső megjelenésnek, mint Páris vagy London öltözködő férfinepe, el nem ismerte és átengedte magát minden hatás befolyásának. A mi klímánk a magyarazata annak, hogy a ruhátár skálája szélesebb, mint a legtöbb helyen. A budapesti férfinak nagyon sok ruhára van szüksége, hogy az időjárás minden alakulatával szemben páncélozva legyen. A prémmel bélelt bunda is nagyon hasznos kelléke a garderobjának: de a pesti kánikulában az a kelme se súlytalan, a melyet a tropusokon viselnek. A jól öltözködő budapesti úrnak tehát ugyancsak gazdagon kellett ellátnia a ruhátárát. Mégis szenzáció volt a fiatal gavallér esete, a kit negyvenezer koronás tartozásért perelt be a szabója. Akkor azt beszélték, hogy a tulajdon édesapja, a ki egész életében nem nyúlt el annyi nadrágot, a hány milliót összeszerzett, a fia gyomrának orvosszakértőkkel való megvizsgálását követelte. Mert az volt a szigorú meggyőződése, hogy öt esztendő

alatt — ennyi időről szóltak a számlák — ilyen rengeteg ruhát csak megenni lehet és nem elhordani.

Az öreg milliomos, ha még ma is élne, semmi esetre se lenne ráutalva, hogy egy negyvenezer koronás ruhátartozásnak ilyen fantasztikus magyarázatát keresse. Negyvenezer koronával ma is becsületesen meg lehet tölteni egy öltözködő úr ruhaszekrényét: de a gyűjtemény nagyon messze állana attól, hogy látványosságnak vagy szenzációnak lenne tisztelhető. Egy kispolgári menyasszonynak egész kelengyéje kitelt annyiból, a mennyibe ma egy közönséges zakkó-ruha kerül. Nem is legselőrangú férfszabó az, a ki 1918-ban ezer koronán alul nem szállít egy öltönyt, de látunk kétezer koronás — nem bundát — hanem csak téli kabátot, a melynek egyetlen megbámulni való tulajdonsága: az ára.

A ruházkodás katasztrófája a háború alatt nem elszigetelt jelenség. Azokban az országokban, a melyeket a világégés nem zárt el annyira a nemzetközi forgalom szabadságától vagy lehetőségeitől, a viszonyok ezen a téren valamennyire kevésbé nyomasztók, de rózsák ott se lehetnek. Párisban kormányrendelet mondotta ki már 1915-ben a társaságos és alkalmi öltönyök tilalmát. Már két esztendővel ezelőtt olvastunk híreket a ruhátlanok tüntető fölvonulásairól Oroszország nagy városaiban. A fantasztikus drágulás mindenütt alulról kezdődött: a lábbelin, azután fölfelé folytatódott. Olyan mértékben-e, a hogyan az anyag hiánya valóban diktálta: erre a kérdésre bajos válaszolni. A spekuláció és a kihasználó kedv bizonyosan itt se mulasztotta el, a mit csak megtehetett. De egészen alaptalan a súlyos folyamat nem lehetett, mert az intézményes rend összes gátló és védőintézkedései sem voltak képesek se megállítani, se az irányát megváltoztatni. A ruha ára túlnőtt minden képzeleten és minden rémlátáson. A szövetet a legértékesebb sarkottek árában mérik, de egy régi ruha kifordításáért is többet fizetünk, mint a mennyiért új korábban szállították.

Nem lehet lebecsülni: a ruházkodás válsága egyike a háborús idők legkellemetlenebb megpróbáltatásainak. A gavallérok tréfas fenyegetése, hogy nemsokára frakkban fognak megjelenni a déli korzón, mert az utcai ruháik már lekoptak róluk, kevés szívet fog összeszorítani. De ruházkodni azoknak is kell, a kik nem öltözködnek és a kiknek soha se volt szükségük — frakkra. Megható látni ezeknek a küzdelmért azért, hogy a küzdelmük minél kevésbé legyen meglátható. De az egyetlen lehető vizsgálatás, a mi kijuthat nekik, csak az, hogy — lesz még idő szépen járni.

Szigma.

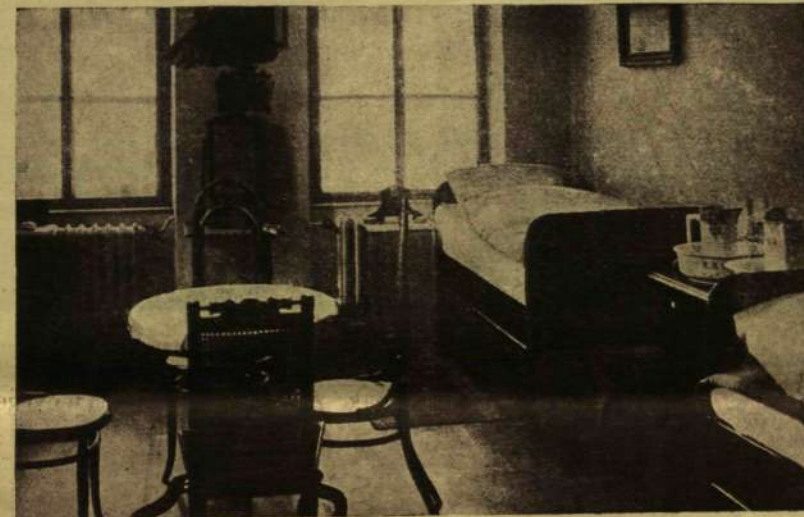
NŐK A HADSEREGBEN.

Minél tovább tart a háború, annál jobban ki derül, hogy ezek a nehéz idők a nők számára is új és nem jelentéktelen szerepeket tartogattak. Ez különben előre látható volt már a háború első idejében, de hogy a női munka közvetlenül a katonaság üzemibe kapcsolódjék és szerves elevenséggel kísérje a hadsereget a frontok mögé is, csak most lett valósággá a negyedik háborús esztendőben. A mögöttes országrész katonai irodáiban már régóta női kezek kopognak az írógépeken, a laktanyákban is otthon van már a női segéderő, a hogy hivatalosan nevezik és tisztességesen díjazza a katonai kincstár. És ennél a pontnál minden más szemponttól eltekintve rá kell mutatni a gazdasági kérdés jelentőségére is, mert különösen az esetek özvegyei és árváiak nemcsak jelentéktelen alamizsnát, de munkaalkalmat és azontúl tisztességes megélhetést is biztosít a katonai közigazgatás.

Elsőször csak kísérletképpen próbálkoztak vele; de a mint a tapasztalat bizonyítja, a női munkaerő kitűnően bevált. Nemcsak helyettesítette, de az irodai üzemek némely ágában még felül is multa a fronton küzdő férfiak képességét. Mindez arra bírta a hadvezetőséget, hogy a mögöttes országrész tapasztalatait a frontokon is érvényesítse. Most már nemcsak a póttettek laktanyáiban és itthoni parancsnokságok iro-

KATONAI NŐI ALKALMAZOTTAK OTTHONA EGYIK HADSEREGBÜNK FRONTJA MÖGÖTT.

HÁLÓSZOBA A KATONAI NŐI ALKALMAZOTTAK OTTHONÁBAN.

ÁLLÁSKÖZVETÍTŐ IRODA A FRONT MÖGÖTT.

dáiban, hanem közvetlenül a frontok mögött is nagyon jól tudják foglalkoztatni a nőket.

Egyik hadseregünk hadtápkörében már akkora arányokat öltött a nők részvétele a katonaság munkájából, hogy külön állásközvetítőt állítottak fel egyik frontmögötti városban, a női segédmunkaerők részére. Itt a bizonyítványai, ismeretei és eddigi alkalmazása

alapján előjegyzésbe veszik az állást kereső nőket s azután a szükséglet szerint a megfelelő helyre kiutalják. Vannak már a hadrakelt seregnek orvosi asszisztensnők, műszaki segéd-erők, irodakezelőnők, telefon- és táviradkezelőnők, sokan a katonai számvédegnél nyerne elhelyezést, de vannak már gazdaszonyok, betegápolónők, szabónők, szakácsnők, pinczér-

nők, mosónők, továbbá munkásnők is a technikai üzemekben.

Az állásközvetítő mellett működik itt egy tábort kiképező tanfolyam is, a női munkások részére. Ebben az iskolában mindenkit felvesznek, a ki jelentkezik, azokat is a kik eddig nem voltak állásban és szakszerű előképzésre van szükségük. Egy ilyen kurzus, a mely természetesen egészen ingyenes, napi hét tanóra mellett négy hétig tart. Az iskola élén, a hol főként gépirást, helyes- és gyorsírást tanítanak, egy igazgató áll s ugyanúgy vezeti az állásközvetítő-intézetet is. Ugyanígy női felügyelet alatt állnak a hadseregnek foglalkoztatott nők otthonai is, a hol, valósággal a katonatölgönok mintájára szabadidejüket nemes szórakozás mellett tölthetik el. Ilyen női otthonok a hadtápkörletének majd minden állomásán vannak, a hol az ott alkalmazott nők közösen laknak, a mennyire lehetséges közösen is étkeznek.

Egy ilyen női otthont alkalmunk volt meglátogatni a fronton. Három emeletes, pompás fekvésű épületben van elhelyezve, egy főnöknő vezeti s az irodákban foglalkozó nők kettessel, hármassal laknak a tágas, napos szobákban. Van két külön ebédlőjük villamosvilágítás, légfűtés, fogadó- és játszótér is, szóval adott körülmények között, minden elképzelhető kényelem. A mi különben ennél a hadseregnek a nők ellátása, felügyelete és kényelme szempontjából történik szinte például szolgálhatna valamennyi frontnak. Az új viszony, a mibe a nők nagyon hamar beletaláltak magukat, öntudatukat is fokozza és nem csekély mértékben javítja meg szociális helyzetüket, a mi ma az általános drágaság napjaiban szintén nem utolsó szempont.

KATONAI NŐI ALKALMAZOTTAK ISKOLÁJA A FRONT MÖGÖTT.

BÁRCZY ISTVÁN BUDAPESTI POLGÁRMESTER IRÉN LEÁNYÁNAK ESKÜVŐJE FRÁTER IVÁNNAL. — A násznép a templomba indul.

A KIRÁLYI PÁR FOGADTATÁSA INNSBRUCKBAN.

MAGYAR ÉPÍTŐOSZTAG AZ OLA SZ FRONTON.

KÉPEK AZ OLA SZ FRONTRÓL.

TAVASZI SZÁNTÁS SZERBIÁBAN.

SZERB PARASZTSZEKEREKEN HORDJÁK A TERMÉNYEKET EGYIK GYŰJTŐÁLLOMÁSRA.

KATONÁINK KULTURMUNKÁJA SZERBIÁBAN.

István Csók: Menekülés.

István Csók: Sárga ruhás hölgy.

AZ ERNST-MUZEUM CSOPORTKIÁLLÍTÁSÁBÓL.

A KÓPÉ.

Regény. (Folytatás.)

Ira Arnold Bennett. — Fordította Németné Langheim Irma.

IV.

E titokzatos ügyről a részletes, teljes igazságot e két emberen kívül soha senki Bursleyben meg nem tudta. Bizonyos csak az volt, Denry meg akart akadályozni egy elszabadult butorszállító kocsi abban, hogy elpusztítsa a várost és e közben a kocsival együtt a kanálisa zuhant. Ezt a regényes kájutazást Denryre teljesen jellemzőnek tekintették. A tények e kis szigetét a pletykák tengere nyaldosta, a melyben egyik vélemény a másikat döntötte meg, de a melyben Denry és Ruth neve állandóan összekerült.

Calvert furesán és talán kissé fájdalmasan tekintett Denryre, mikor ez felkereste és átadott neki tíz fontot, a mit (bizományi díj levonásával) Earp kisasszony házbér tartozásának törlesztésére lefizetett.

— Legyen rajta — mondta a kis Calvert, miközben mélyen fekvő kis szemei sajtóságon villogtak. — Legyen rajta, hogy az egész tartozást mielőbb behajthassa!

— Rajta leszek — felelte Denry. — Nem kísért meg Earp kisasszony mindent, csak hogy ne kelljen fizetnie?

— Dehogy, az egész csak valami furcsa félreértés volt. Az egyetlen lehetséges magyarázat, hogy a butorszállító kocsi tévedésből állt a háza elé, — felelte Denry.

— Eljegyezte őt? — kérdezte hirtelen bámulatos szemtelenséggel Calvert.

Denry csak kis vártatva felelt.

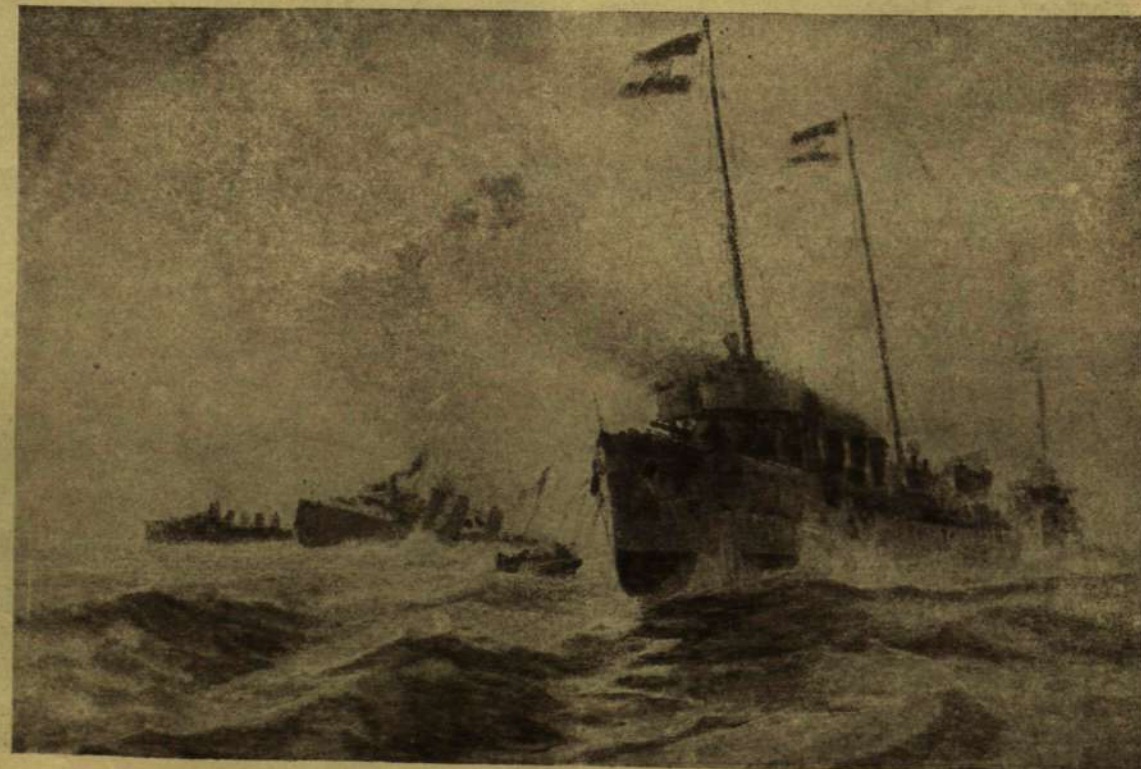
— Igen — mondta végre — Es maga?

NEGYPEDIK FEJEZET.

Tönkretett élet.

I.

Az Ótvárosban, de talán másutt is, az a furcsa szokás dívik, hogy a kora nyáron eljegyzett párok, valami különös véletlen folytán, augusztusban mindég egyazon fürdőhelyet látogatják, sőt gyakran mindketten ugyanabban az utcában is laknak. Így volt ez a mi jegyespárunkkal is. A dolog nehézségekre utközött. Üzletember, különösen a ki heti házbérbeszédessel keresi kenyerét, nem távoztathat bizonytalan időre hazuról. És egyedül a világban élő fiatal hölgy szükségképpen figyelembe venni tartozik a közvéleményt. Az akadályok azonban nem voltak leküzdhetetlenek. Ruth úgy rendezte, hogy elkísérhesse őt leánybarátját, Cotterill Nellyt, a kinek ezt szülei nagylelkűen megengedték. És a straffordshirei vasúttársaság emberséges berendezése: a négy shillinges menettérít jegy a tengerpartra és vissza, arra a meggyőződésre juttatta Denryt, hogy nem teljesen bolond, ha kétéltű üdülésre gondol az angol tengerparton.

A Turbine olasz torpedóromboló megsemmisítése.

A HADITENGERÉSZETI KIÁLLÍTÁSÁBÓL. — Raimund Hübner festménye.

Zádor István: Zeisberger János altábornagy.

Lányi: Zsigmond: Vidrát fogó jegesmedve.

Feiks Jenő: Lányó Margit arcképe.

AZ ERNST-MUZEUM CSOPORTKIÁLLÍTÁSÁBÓL.

II.

A pénzkérdést egyelőre még nem érintették. Pedig Denry szeretett volna tisztán látni. Ruth őt, nyilván, vagyonos embernek tartotta. Ezzel Llaududnói üdülésük alatt tisztába jött. Első nap hízelt Denrynek a dolog, másnap azonban már kissé aggasztotta, harmadnap már izgatta, míg negyednap kedélyállapota már éppen a félelemhez hasonlított. Ezt röviden úgy lehet magyarázni, hogy Ruth őt nemcsak vagyonos embernek, hanem lopótöknének tartotta, a mely a pénz büvészi módon korlátlan mennyiségben szíjva magába.

El sem hagyhatta a házat a nélkül, hogy teljesen előre nem látható mértékben ne költsék. Kikötő énekesek, pemete és likör, fürdés, mazsoláskalács, fagyalt, árpacukor, gyümölcs, székek, csolnak, hangverseny, cukorsütemény, koca: e kiadások egyike okvetlenül sor került, valahányszor csak sétálni mentek. Azt hinné az ember, a séta ingyen van, a levegő szabad! Tévedés! Szegény Denry! Bár ő is ott-hon merte volna hagyni a pénztárcáját, mint azt Ruth kivétel nélkül minden nap megcseltekde. De a férfiak erkölcsileg olyan gyávák!

Denry számítása, mikor fürdőzni ment, ez volt: Menettérít jegy négy shilling hetenként; a kialakított ellátás heti huszonöt shilling, tehát kiadásai végösszegben hetenként huszonkilenc, mondjuk harmincz shillingre rúgnak.

Ez az első nap 14 shillinget költött, a mi, ha

így folytatódik, heti öt font túlkidást jelent! A második nap azonban már tizenkilenc shillinget költött megint csak semmiségek és Ruth még azt is kívánta, hogy vele és Nellyvel teázson az ő penziójukban; ezért természetesen újból fizetnie kellett, míg a szomszéd házban a saját kifizetett teája érintetlen maradt. Így azután naponta ugrásszerűen nőtt a kiadás. Jótétemény volt számára, mikor vasárnap este, zsebének nyílt sebé ideiglenesen megszűnt vérezni. Ruth megint követelte, hogy jöjjen be velük teázni. Denry visszautasította — bár ezzel szerelmüknek még eddig meg nem zavart csendes tükre kissé elhomályosult.

Senki sem képzelhette, hogy Ruth maga is pénzzavarokkal küzd. Denry, mint szerelmes lovag, a házbérbérlés mecsarából kisegítette őt; de Ruthnak — házbéren kívül — még sok más tartozása is volt. Ez azonban nem akadályozta meg abban, hogy a mikor néhány növénydekének tanácskezdő-díját kezéhez kapta, a pénzt azonnal Llaududnóra, mulatságokra, új ruhákra fordítsa. Nem ismerte a pénz értékét. Ez talán szintén hozzájárult az ő felsőséges előkelőségéhez. A kedves, félték, hallgatag Nelly alkalmadtán tudtára adta Denrynek, hogy őt, Nellyt is megbotránkoztatja kebelbarátjának gondatlansága. Nelly gyakran szerényen kérte, engedjék valamely mulatságból a ráeső részt megfizetni. Denry magában helyesnek ítélte, hogy Nelly fizesse meg a részét és nagyon szerette

volna a pénz elfogadni, de nem tehetette. Sőt még kurtán is bánt el vele, ha ragaszkodott a fizetéshez. Ebből is látható, ez a Denry milyen okatlanul különbözött a többi embertől!

Nelly mindég velük volt, kivéve mikor éppen éjjelre elváltak. Így Denry állandóan hárcmért fizetett. De tetszett neki a leány. Oly könnyen pirult, tisztelte Ruthot, bámulta Denryt és becsületes fejcskájában az egészséges értelem lakozott.

Denry hétfőn reggel korán kelt és Bursleybe utazott, hogy pénzt szedjen be. Számításán felül eddig már öt fontot költött. Ha véletlenül nem lett volna az előző héten beszédett bér egy része a zsebében, akkor, mint az Ótvárosban szokták mondani, zavarba jött volna.

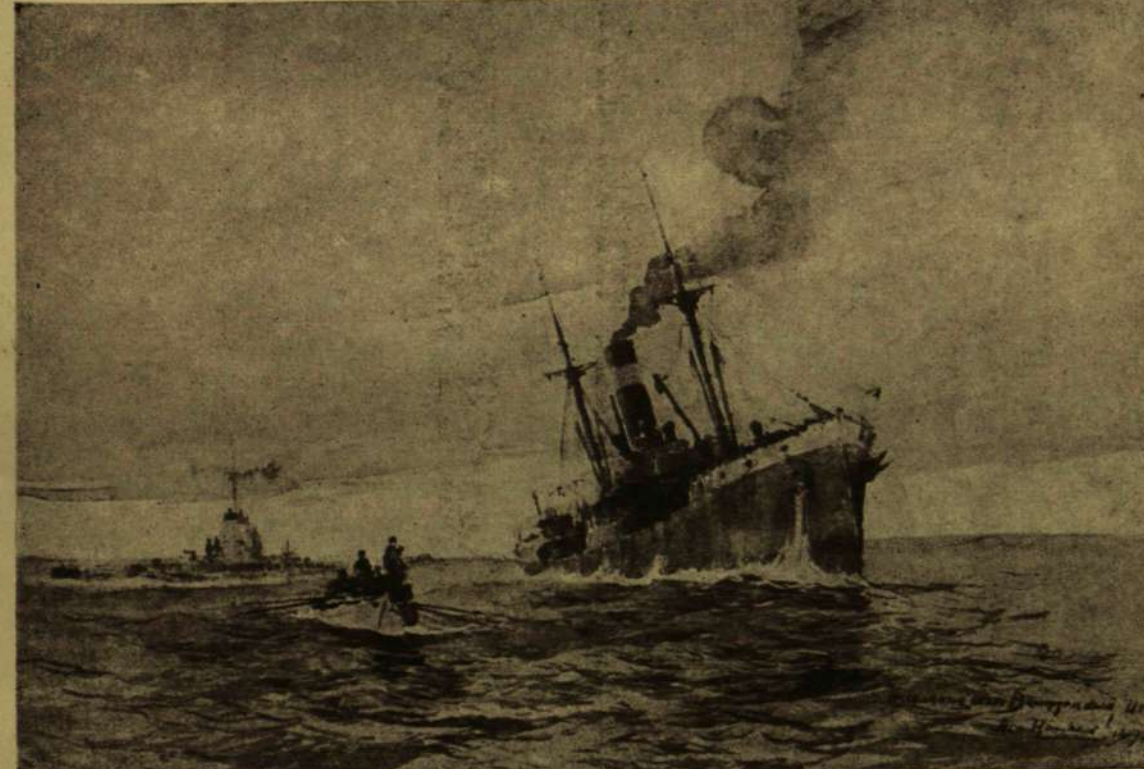
Bursleyi tartózkodása alatt sok mindenre gondolt. Bursley augusztusban más egyébre úgy sem alkalmas, mint gondolkodásra. Anyja, szokás szerint, dolgozott, Denry elbeszélte neki, mint élnek szerelmes jegyespárok Llaududnóban, de előadása igen homályos volt.

Kedden este tért vissza Llaududnóba és bár gondolatai helyes irányban mozogtak, zsebé történetesen még az egyszer az e héten beszédett bér duzzasztotta. Nem tudta bizonyosan, mi fog történni, de azt tudta, hogy valaminek történnie kell; és pedig abból az egyszerű okból, mert pályája letört, hacsak valami nem történnik. Jegyességének három hónapi boldogsága kimerítene segélyforrásait, tönkretenné hírnevét, nem volna többé a kópé, a ki valaha is váláságos helyzetben feltalálta magát.

III.

Ezúttal azonban az történt, hogy nagy vihar dült a tengeren. Már Rhynál hallott róla és Prestatynben, a sötét éjszakában látta a tajtékzó hullámokat. Mikor a vonat Llaududnóba ért, a két leány, esőköpenyben és sapkában csodás történetekkel fogadta, a melyek tengeri viharról, hajótörésekről, mentőcsónakokról szóltak. Oly vidámak voltak, oly kedvesen fogadták és oly nyíltan örültek gavallérjuk viszontlátásának, hogy Denry rögtön legjobb kedvre derült. Szegre akasztotta sötét és töprengő gondolatait, a melyek utazását megzavarták és újra saját álmainak víg Denryjévé lett. Már maga a szél is megrészgittette. Eső nem esett.

Féliz lehetett és Llaududno egész lakossága lent volt a parton és beszélgetett a viharról, a mely úgy látszik, különösen augusztusi vihar, feltűnően heves volt. Olyanok, a kik huszonöt év óta évente ellátogattak Llaududnóba, kijelentették, hogy még sohasem láttak ilyen vihart. Az új mentőcsónak, örömrivalgások között, már hat órákor kihajózott egy kétárbozos segítségére, a mely Rhos közelében került veszedelmebe és nyolcz órákor a második mentőcsónak (a régiebb, a melyet az újjal helyettesítettek és a melyet már úszó árúháza számára vett meg egy öreg halász), szintén távozott a Kis Szifla felé egy norvég bárka, a ki Ajahnar megmentésére.

Kereskedelmi hajó elsüllyesztése 'U 14', a volt 'Curie' által.

A HADITENGERÉSZETI KIÁLLÍTÁSÁBÓL. — Raimund Hübner festménye.

és Mosel között egyes szakaszokon a francia tü-
zérseg tevékenysége.

Február 10. A szentpétervári orosz kormány
nevében Troekij külügyi népbiztos bejelentette,
hogy Oroszország a formális békeszerződés mel-
lőzésekkel a hadállapotot befejezettnek tekinti és
elrendelte az orosz haderők azonnali és teljes
leszerelését. A nyugati harcmezőn tüzérési és fel-
derítő harcok. Az orosz harcmezőn a Hétköz-
ség fensikján és a Brentától keletre élénk tüzér-
tevékenység.

Február 11. A nyugati harcmezőn felderítő har-
cok. A lotharingiai harcmezőn és a középső
Vogézekben délután felelt a tüzértevékenység. Az
olasz harcmezőn a Hétközség fensikján élénk tü-
zértevékenység.

Február 12. A nyugati harcmező számos pontján
tüzértevékenység és felderítő vállalkozások.
Az orosz harcmezőn a Hétközség fensikján egész
nap élénk tüzharcok. Csapatok a Sasso Rosso
déli lejtőjén helyi támadásban megtisztítottak
ellenséges támaszpontokat.

Február 13. A nyugati harcmezőn Lenstől és az
Omignon-pataktól északra erős felderítő oszta-
got visszavetettek. Flérey és a Mosel között egy
támadást visszavetettek. Saarbrücken bombázásának
megtorlásul eredményesen bombázták Nancy
várárt.

HALÁLOZÁSOK.

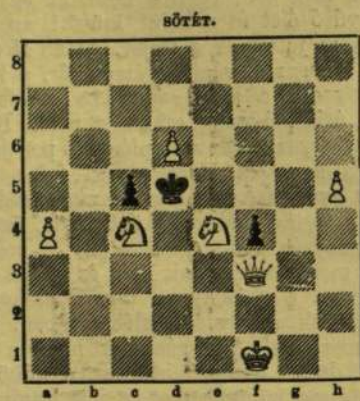
Elhunytak a közelmúlt napokban: LUSKE FERENCZ, kultuszminiszteri szentesítő, 84 éves
korában, Budapest. — POPOVICS VASZIL ISTVÁN
országgyűlési képviselő, udvari tanácsos, a buda-
pesti Tökölhammó igazgatója, 74 éves korában,
Zimonyban. — LIPÓCZI KECZER IMRE, nyug. ítélő-
táblai bíró, 70 éves korában, Eperjesen. — NEMES
KÓCSY JÁNOS, nyug. miniszteri tanácsos, a harmad-
osztályú vaskorona-rend és a Ferencz József-rend
középkorcszékének tulajdonosa, 66 éves korában,
Budapest. — POSONYI MIKLÓS, 66 éves korában,
Budapest. — CSARICH DEZSŐ, kuriai bíró
kir. törvényszéki elnök, a szerbiai katonai főkor-
mányozás polgári igazságügyi osztályának veze-
tője, 51 éves korában, Belgrádban. — Gyűlési
DADÁNYI LAJOS, nyug. huszárnagy, magyar kirá-
lyi testőrmeister, több érdemrend tulajdonosa,
68 éves korában, Aradon. — WÜSTNER HENRIK,
törvényszéki irodai igazgató, a Pro cecilia et pon-

tificer-rend tulajdonosa, 54 éves korában, Buda-
pesten. — NÉMETH ANTAL, a Hazai bank rész-
vénytársaság igazgatója, 63 éves korában, Buda-
pesten. — JENCS VILMOS, gyógyszerész és fővá-
rosi bizottsági tag, 53 éves korában, Budapest.
— CSERNÉCZKY BÉLA, a Kinizsi-utcai állami
elemi iskola igazgatója, 45 éves korában, Kassán.
— SÓS VILMOS, szobrászművész, 47 éves korában,
Budapest.

TELLYENICZKY DÓRA, 65 éves korában, Buda-
pesten. — ALSÓBÜKKI HORVÁTH ILONA, Buda-
pesten. — SZEMERE ANDORNÉ, Budapest.

SAKKJÁTÉK.

3090. számú feladvány Kaiser K.-tól, Bécs.

Világos indul és a harmadik lépésre matot ad.

A 3070. számú feladvány megfajtása Kaiser K.-tól.

1. Vg1-g5 Fh7-f5 1. Vg5-g5 Fh7-f5
2. Vg5-g5 Fh7-f5 2. Vg5-g5 Fh7-f5
3. Vg5-g5 Fh7-f5 3. Vg5-g5 Fh7-f5

A 3071. számú feladvány megfajtása Leopold R.-tól.

1. He4-d6 Ke5-d6 1. He8-d6
2. Vd2-h2 f mat. 2. dxc6 f mat.

3072. sz. feladvány megfajtása Dr. Schaad Tivadartól.

1. Vd1-a4 b5-a4 1. Vd1-a4 b5-a4
2. He6-c5! Ke5-d6 2. Vd1-a4 b5-a4
3. He5-d3 f mat. 3. Vd1-a4 b5-a4

Helyesen fejtették meg: A „Budapesti Sakk-kör” (Bu-
dapest). — Hoffbauer Antal (Lipótvár). — Kintzig Ró-
bert (Fakert). — Székely Jenő (Győr). — Bácsi Péter
(Budapest). — Takács Péter (Szeged). — Gróf Lutzen-
berger Artur (Budapest).

Szerkesztői üzenetek.

Levél Danihoz. Barátomnak stb. Még mesze van
attól, hogy irodalmilag értéket tudjon írni, sokat
kell fejlődni gondolatban és érzésben és sokat kell
tanulnia technikában.

Mese. Levelek orosz fogságból. Miért? Kár, hogy a
versek ilyen formátlanok, nemcsak a külső technika,
hanem a belső forma, a mondánival ökonomikus fej-
lesztése dolgában — mert különben — különösen az
első versben — van melegség, szín és őszinte meg-
indultság.

Lyrai filozófia. Ez bizony üres vers, hiába olvassa az
ember, nem talál benne tartalmat.

Az este. Nem múlt éjszakák. A korzón. Néhány szí-
necsben csillogó öltet mindössze, a mit a versek ja-
vára irhatunk, mert egyébként formátlan aradozások, —
különösen a belső forma hiányos bennük.

KÉPTALÁNY.

A „Vasárnapi Ujság” 2-dik számában megjelent
képtalány megfajtása: Rekvirálás.

Felolós szerkesztő: Holitsy Pál.

Szerkesztőség iroda: Budapest, IV., Vármegye-utca 11.

Lapkiadó tulajdonos: Frankl-Támasz IV., Egyetem-utca 4.

Pénztét vissza- fizetem, ha

tynekem-szemölcs
hőrkeményedést a Rla-bázzam
három nap alatt fájdalom nélkül
gyógyosod ki nem írja. Ezért
menő hála- és köszönőiratok. Ára
jótállás levéllel 2.40 K üvegenként,
3 üveg 5.50 K és 6 üveg 8.50 K.
KEMÉNY, Kassa I. Postadók 12/123

Rendelésnél
szíveskedjék
lapunkra hivatkozni!

Olvassa a
hirdetéseket

Fiatalos, üde arcbőrt

varázsló elő 10 nap alatt és eltávolít minden telthibát, ugymint
mitesszer, pattanás, szárazfolt, ránc, orrvörösség, illosos, hervadt,
pettyhűdt bőrt, a Dr. Kaysling-féle szappan-szer. A kura egyszeri,
ottthon végezhető, minden feltűnés nélkül. Befelezés után az arc-
bőr ragyogó szépséggel, gyermeki üdőségben és tisztasággal pompá-
zik. 1 üveg 15 — K. Diszkrét szétküldés utánvéttel. — Gyár:
HIVARTON & Co. — Székhely: GROSS ANTAL
Budapest, VIII., József-körút 23. (Félelet 1.)

HIRDETÉSEK

felvétetnek

a kiadóhiva-

talban u u u

BUDAPEST,

Egyetem-u. 4.

Eladó modern villa.

Pilis-Csabán szemben a vasuti állomással 710 □-öl területen
6 szoba, 1 nyitott és 1 üvegezett verandával, valamint meg-
felelő mellékhelyiségekkel; teljesen modern szolid építkezés,
eladó.

Bővebbet Budapest IV., Egyetem-utca 4. alatt, a kapusnál.

FOGAK

és teljes fogorvos
szájpálcák, száj-
gyógyítás, a gyökerek eltá-
volítása, a fogak
szájpálcák, száj-
gyógyítás, a gyökerek eltá-
volítása, a fogak

FOG

— tömések, arany
fogorvosok és
aranyhíjak, tar-
tós porcellán- és
aranytömések, tiz évi jóállással.

FOG

— húzás teljes érzéketlen-
tessel; hasznavehetően,
ríg fogorvosok által kiké-
peztek egy nap alatt
Vidékre megrendelési cím:

Dr. HEGEDÜS JAKAB
fogorvos, egyetemi orvostudor,
Első Fővárosi Fogorvosi Intézet, Budapest,
VII., Erzsébet-körút 44. sz. I. emelet.

Perzsaszőnyeg-különlegességek!
Antik ezüst tárgyak,
nagy választékban kaphatók
ROSENSTINGL NÉL
IV., Deák-tér 4. * Telefon 6—76.

Hajnövesztő, amilyen még
Rövid idő alatt dúsz hajjal növeszt és meg-
akadályozza a hajhullást, megővja a korai
széplőst, egy hónap alatt fényes ered-
mény. Ára 10 és 15 K. BOTÁRT REGINA
Budapest, VII., Erzsébet-körút 34. Ánók-
nek dísz a szép haj, azért azt építeni kell.

EHRBAR

és minden más előkelőbb mester-
gályatáru zongorát, pianót
legelőkelőbbben vehet a szolid kiszolgálá-
sáról általánosan elismert
REMÉNYI MIHÁLY
ezü zongora- és harmonium telephé,
Budapest, VII., Király-utca 58. és 60.
Régi zongorák, pianók vétele,
becserélése, javítása és hangolás.
Megyittek a vasakat! * Lehet már zongorát vidékre szállítani.

MATTONI-FELE
GIESSHÜBLER
természeti
égyenes
SAVANYÚVIZ

Csillárok legmodernebb kivitelben, óriási választék-
ban, készpénz vagy törlesztéses kölcsön-
díj ellenében. Gázfűtőkályhák.

LOHR MÁRIA (KRONFUSZ)
Gyár és VIII. Baross-u. 85.
Főkök:
II. Fő-utca 27. IV. Ekk-út 6. Kecskeméti-
utca 14. V. Harmad-utca 4. VI. Teréz-
kürút 39. Arad-utca 16. VIII. József-krt 2.
A főváros első és
legregőbb csipke-
tisztító, vegytisz-
tító és kelmefestő
gyári intézete.
Telefon: Józsa. 2—37

NINCS TÖBBÉ RHEUMA!
ha megrendel a JUNOSZESZ és
JUNOSZESZ (JUNOSZESZ) törvényes védett,
orvosi kípóltatású, mely
rheuma, csúsz, köszvény, ischias ellen
biztos, kímélő gyorsan használ,
még önmagadon is. A leghatékab-
b és legbiztosabb egy adag
elegendő. Ára használati utasítással
10 korona. — Nagy adag 15 korona.
BUDAPEST, VI.,
CZÁKÓ A.-né, Király-utca 90.

ÓRÁK
kiváló pontossággal szabályozva 10 évi jóállással mellé.
ÉKSZEREK
dívatos és kellemes kivitelben.
EVŐESZKÖZÖK
ezüst és alpaccaezüstből.
EZÜSTNEMŰEK
és
DISZTÁRGYAK
szigorúan szabott jutalmak árakon kész-
pénz és előnyös részletekkel fel-
tételük mellett beszerezhetők
BRAUSWETTER JÁNOS
OHROMETER és MÓRÁRNÁL
Alapítványt. Számos ki-
1917-ben. tüntetés.
Több ezer elismert levél. Legújabb
díszes nagy képes árjegyzék
ingyen és bérmentve.

Viszketegséget, sömört, rüht,

leggyorsabban elmulasztja a Dr. Flesch-féle
eredeti „Barna zsír”. Nem piszkít, teljesen
szagtalan. Próbátégely 2.30 K, kis tégely 4 K,
családi tégely 11 K. — Budapesti főraktár:
Török gyógyszerárban, VI., Király-utca 12.
Vidékre megrendelési cím:

Dr. FLESCHE E. „Korona” gyógyszerár, Győr.

Vérszegénység, ideges fejfájás, anémia ellen a legnagyobb orvosi tekintélyek ajánlják

ROZSNYAI
VILÁGHÍRŰ
VASAS
CHINABORÁT
melynek kitűnő voltát
mindenki elismeri. Ki-
tűnő hatásánál fogva a
hasznos készítményeket
felülmúlja. Milleniumi
nagy érdemmel kitűn-
tetve! Számos kiállítás
díjazva. — Kis palack
2 korona 60 fill., nagy
palack 3 korona 80 fill.
Készíti:
ROZSNYAI MÁTYÁS
gyógyszerár, Arad,
Szabadság-tér.

ISMERETEK TÁRA

Szerkesztik ENDREI ÁKOS és MÁRTON JENŐ

Az Ismeretek Tára az iskolai ismereteknek rövid, de alapos magyarázata. — Eddig megjelent:

1. Szemkő Aladár. Magyar nyelvtan helyesírási szó-
tárral — K 1.40
2. T. Badinyi Sándor. Magyarország oknyomozó tör-
ténete. Áttekintő összefoglalásokkal, érettségi és tan-
képesítő vizsgálatra készülőknek — K 1.80
3. Solty Kornél. Latin nyelvtan gyakorlatokkal és két
színes táblázattal. — K 1.80
4. Lenkei Ferenc. Algebra — K 2.—
5. Ujj Gyula. Természettan. I. kötet: Mechanika.
Akusztika — K 2.80
6. Ujj Gyula. Természettan. II. kötet: Fénytan. Hőtan.
Mágnesség. Elektromosság. Kozmografia — K 2.80
7. Márton Jenő. Német nyelvtan olvasmányokkal és
gyakorlatokkal — K 2.—
8. Endrei Ákos. A magyar irodalom története a fon-
tosabb művek tartalmi ismertetésével. I. rész: Kis-
faludy Károly felléptéig — K 2.—
9. Endrei Ákos. A magyar irodalom története a fon-
tosabb művek tartalmi ismertetésével. II. rész: Kis-
faludy Károly felléptétől a legújabb korig — K 2.—
10. Solty Kornél. Latin mondattan T. Livius, Corn.
Nepos, J. Caesar és Phaedrus műveiből vett olvas-
mányokkal kapcsolatban — K 2.—
11. Lenkei Ferenc. Geometria I. rész: Planimetria és
trigonometria — K 2.—
12. Lenkei Ferenc. Geometria II. rész: Stereometria
és analitika — K 2.—
- 13—14. Sajtó alatt.
15. Fehér Jenő. A tavaszi flóra legközönségesebb
virágos növényeinek könnyű és gyors határozója.
Kezdek számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.60
16. Tauber N. Nándor. Rövid kereskedelmi levelező
a megfelelő német szólásmódokkal — K 2.80
17. Fehér Jenő. Az őszi flóra legközönségesebb
virágos növényeinek könnyű és gyors határozója.
Kezdek számára. 102 ábrával a bevezetésben K 1.20

A LAMPEL R. Kk. (Wodianer F. és Fiai) r.-t. kiadása.

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

Gáztűzhelyek,

gázsütők, gázvasalók, gázfűzők
kaphatók „AUERFÉNY” BUDAPEST
VI., Vilmos császár-út 3. szám.

Szülőoltványok 2-3 éves gyökerez, pótlásra kiválóan alkalmas, továbbá európai sima és gyökerez, Delaware és más direkt-termő sima és gyökerez szülővesszők, dísz- és gyümölcsfák a legjobb minőségben olcsó árban beszerezhetők

SZÜCS RESZVÉNYTÁRSASÁG SZÜLLŐTELEPEN
BIHARDIÓSZEG. * Árjegyzék ingyen.

Német könyv

Magyarországról

Czíme:

UNGARN

Land und Volk, Geschichte, Staatsrecht, Verwaltung u. Rechtspflege, Landwirtschaft, Industrie und Handel, Schulwesen, Wissenschaftliches Leben, Literatur, bildende Künste.

Megírásában a legelső rendű írók és tudósok működtek közre:

Berzeviczy Albert, dr. Chotnoky Jenő, dr. Marczali Henrik, dr. Polner Ede, dr. Magyar Géz, dr. Rubinek Gyula, dr. Gratz Gusztáv, dr. Alexander Bernát.

A könyv a német közönség számára készült, de sok tanulsággal olvashatja a művelt magyar közönség németül tudó része is.

Ára 10 korona.

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

OLCSÓ KÖNYVTÁR

Alapította

GYULAI PÁL

Szerkeszti

HEINRICH GUSZTÁV

Egy-egy szám ára 30 fillér.

Új sorozat:

1873—1877. szám:

HEINRICH GUSZTÁV

A DON JUAN-MONDA

1878—1880. szám:

JOEL KÁROLY

A TÖRTENELEM ÉSZSZERUSÉGE

Fordította SAS ANDOR dr.

1881—1883. szám:

FRAKNÓI VILMOS

A MAGYAR ORSZÁGGYÜLÉSEK BEFOLYÁSA A KÜLPOLITIKÁRA

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA.

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN.

A MAGYAR KÖNYVTÁR Szerkeszti
RADÓ ANTAL

új füzetek:

885—886. szám

MARIVAUX

SZERELEM JÁTEKA

Vigjáték 3 felvonásban

Fordította RADÓ ANTAL

A legszebb francia rokokó-vigjáték

Ára 80 fillér

Kaphatók minden könyvkereskedésben.

887—888. szám

MAUKS KORNÉLIA

Képek Mikszáth Kálmán életéből

Érdekes intimítások a nagy író életéből

Ára 80 fillér

Alapítva 1810-ben. **Haltenberger Béla Kassa**
ruhafestés, vegytisztítás, gallértisztítás.
A GYÁR TELJES ÜZEMBEN VAN.
Gyász esetben ruhafestés feketére és egyenruhák tisztítása soronkívül.

Vidám perczeket szerez magának,
ha elolvassa

ZSOLDOS LÁSZLÓ

új könyvet. Czíme:

AZ ÜRGE

Ára 5 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN

Vadászsportot űzők

akár itthon, akár a fronton vannak —
figyelmébe ajánljuk a

„NIMRÓD”

KÉPES VADÁSZUJSÁG-ot

Állandó melléklete:

„A vadászeb”

czímű egyedüli magyar nyelvű
ebtenyésztési szaklap.

Mindkét lap gyönyörűen illusztrálva.

Előfizetési ár mindkét lapra: egész
évre 20 kor., félévre 10 kor., negyed-
évre 5.— K. egyes szám ára 60 fillér.

Tessék mutatványszámot kérni.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Buda-
pest, IV. ker., Egyetem-utca 4. sz.
(Franklin-Társulat.)

A koronázás évfordulójára

jelent meg

**A Társaság
Király-száma!**

A Király-szám ünnepi kiállításban emlé-
kezik meg a koronázás első évfordulóján
az ifjú magyar királyról, 54 oldal terjed-
elemben, közel 100 pompás képpel díszítve,
színes boríték-rajzzal. — *A magyarság*
albuma ez a szám, mely képen és
írásban is a király életét, békés ünnepeit
s háborús hétköznapjait mutatja be az
olvasónak. A gyönyörű képeken kívül
szövegrésze is előkelő, az uralkodóház
néhány tagja s több politikai és irodalmi
kitűnőségünk irt cikket a Király-szám
részére.

3 kor. beküldése után, bérmentve küldi

A Társaság kiadóhivatala
IV., Reáltanoda-utca 18.

Új aktuális könyv!

NEUMANN KÁROLY dr.

**VÁMTARIFA
ÉS
VASUTI DIJSZABÁS**

Kereskedelempolitikai tanulmány

Ára 4 korona

A FRANKLIN-TÁRSULAT KIADÁSA

KAPHATÓ MINDEN KÖNYVKERESKEDÉSBEN

8. SZÁM. 1918. (65. ÉVFOLYAM.)

SZERKESZTŐ
HOITSY PÁL

BUDAPEST, FEBRUÁR HÓ 24.

Szerkesztőségi iroda: IV. Vármege-utca 11.
Kiadóhivatal: IV. Egyetem-utca 4.

Egyes szám
ára 80 fillér.

Előfizetési feltételek:

Egészévre — 40.— korona.
Félévre — 20.— korona.
Negyedévre — 10.— korona.

Külföldi előfizetésekhöz a postai lag meg-
határozott viteldij is csatolandó.

AZ UKRÁN BÉKEKÖTÉS JEGYZŐKÖNYVÉNEK ALÁÍRÁSA BRESZT-LITOVSKÉBAN FEBRUÁR 10-IKE HAJNALÁN. — Balra felvétel.

(A béke-okiratot a képen Radoszlav bolgár miniszterelnök írja alá, jobboldalt mellette áll Gratz Gusztáv külügyminiszteri osztályfőnök, volt magyar pénzügyminiszter.)